

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

תוכן

- א. חל להיות בואתה תצוה ... קרו שיתא מואתה תצוה עד ועשית וחד תני וקרי מכי תשא עד ועשית ... חל להיות בכי תשא עצמה קורין אותה וכופלין אותה.....1
- ב. ראש חדש אדר שחל להיות בערב שבת ... מקדימין ... פורים שחל להיות בערב שבת ... מקדימין פרשת זכור2
- ג. עשיה לזכירה.....2
- ד. קורין כי תשא ומפטירין ביהודע ... בשניה זכור ומפטירין פקדתי ... בשלישית פרה אדומה ומפטירין וזרקתי עליכם ... ברביעית החדש הזה ומפטירין ... בראשון באחד לחדש 5
- ה. מצפרא לפלגיה דיומא מעיינינן במילי דמתא מפלגיה דיומא לפניא ריבעא דיומא קרא ומפטירי וריבעא דיומא בעו רחמי.....8

דף ל.

א. חל להיות בואתה תצוה ... קרו שיתא מואתה תצוה עד ועשית וחד תני וקרי מכי תשא עד ועשית ... חל להיות בכי תשא עצמה קורין אותה וכופלין אותה

כל פרשה¹ מארבע פרשיות האלו אחד קורא אותה בספר שני, אחר שקורין סדר אותה שבת בספר שהוציאו ראשון.

חל ראש חדש אדר להיות בשבוע שסדר קריאת התורה בשבת שלפניו בואתה תצוה, קורין שבעה² מואתה תצוה עד ועשית כיור נחשת³, והמפטיר חוזר וקורא⁴ מכי תשא עד ועשית כיור.

¹ רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק יג הלכה כב

² ואם ר"ח היה בשבת ששה בפרשה והשביעי פרשת ראש חודש והמפטיר חוזר וכדלעיל דף כט:

³ ברמב"ם שם כתב "והשביעי חוזר וקורא מכי תשא עד ועשית כיור". וע"כ היינו משום שמפטיר עולה למנין שבעה וכדאיתא בטור או"ח תרפה על פי מה שגרס שם במור וקציעה. אולם עיי"ש בבאר שכתב "דלשימת הרמב"ם ז"ל הסובר דלעולם נהגו שהמפטיר חוזר וכופל מה שקרא הז' ע"כ דעיקר הכירא הוי דפ' שקלים הוא במה דאין מוסיפין בשבת זו, והז' הוא המפטיר ואינו קורא מחדש, משא"כ בשאר שבתות דהשמיני הוא מפטיר וחוזר וכופל.

⁴ ומעם דינין אלו שכדי שידעו שמצות היום בפרשת שקלים כופלין אותה. וכתב הר"ן ז"ל ולדין השתא לא מתרמי בואתה תצוה ולא בכי תשא אבל לדידהו הוה מתרמי. כסף משנה שם.

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

ואם היה סדר אותה שבת כי תשא עצמו, קורין שבעה מכי תשא עד ויקהל, והמפטיר חוזר וקורא בספר שני מכי תשא עד ועשית כיור נחשת.

ובימינו לעולם לא יחול פרשת שקלים בתצוה או כי תשא, לפי סדר הפרשיות שאנו קוראים.

ב. ראש חדש אדר שחל להיות בערב שבת ... מקדימין ... פורים שחל להיות בערב שבת ... מקדימין פרשת זכור

חל ראש חדש⁵ אדר הסמוך לניסן תוך ימי השבוע, ואפילו בערב שבת, מקדימין לקרות פרשת שקלים בשבת שלפניו, ומפסיקין בשנייה כדי שתהא פ' זכור בשבת הסמוכה לפורים מלפניה. ואם חל פורים בערב שבת, מקדימין לקרות פרשת זכור בשבת שלפניו.

ג. עשיה לזכירה

נאמר בפרשת כי תצא⁶ "זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בעצאתכם ממצרים", "אשר קרך בדרך ויזנב בך כל הנחשלים אחריו ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים". נצטוונו בזה לזכור בפה את מעשיו הרעים של עמלק ומריבתו עמנו שהקדים להרע לנו ולהתגרות בנו מיד בעצתנו ממצרים לפני שאר האומות, שהיו יראים מישראל, ובכך הוא העביר את היראה הגדולה מעם ישראל מלב שאר האומות, וצריך לעשות כך כדי לעורר את האיבה אליו תמיד⁷, ולשמור את הזעם והעברה אליו לנצח⁸.

⁵ שו"ע ונו"כ תרפה ה

⁶ דברים כה יז-יח.

⁷ וכ"כ נצטוונו לא לשכוח את איבתו ושנאתו של עמלק לבני ישראל. לדעת הרמב"ן המצוה היא שנספר לבנינו ולדורותינו כך וכך עשה לנו עמלק הרשע, ונאמר להם שמשום כך נצטוונו למחות את שמו. והסמ"ק כתב שהחיוב הוא שלא לשכוח שהקב"ה הציל אותנו מיד עמלק. וההרדים כתב שהחיוב הוא שנוכח שבשביל שרפו ידיהם של ישראל מן המצוות בא עמלק

⁸ שם, וכמשמעות לשון סהמ"צ לרמב"ם עשה קפט ונעורר הנפשות כו', וצ"ע שבסמ"ג משמע ש"איבתו" ר"ל איבת עמלק לנו [וכמשמעות לשון הסמ"ג "ועברתו כו"], ולדעתו לעורר ר"ל לעורר הזכרון.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת מגילה

תיקנו לנו חז"ל לקיים מצוה זו בקריאת פרשת זכור בשבת שקודם פורים⁹. וי"א שהיא חובה מן התורה¹⁰. הרמב"ן¹¹ והחינוך¹² חולקים וסוברים שאין חובה מן התורה לקרוא את פרשת עמלק בצבור בזמן קבוע בשנה בשבת שקודם פורים¹³, ואינה אלא תקנת חכמים, וכתב החינוך שיוצאים ידי חובת המצוה זו בקריאת התורה בפרשת כי תצא פעם אחת בשנה או בשתי שנים או שלש¹⁴, ולדעתו קבעו חכמים לקרות פרשת זכור בשבת שלפני פורים כדי לקיים את המצוה סמוך וקודם לנס המן הרשע שהיה מזרעו של עמלק.

לדעת החינוך¹⁵ נשים אינן חייבות במצות זכירת עמלק¹⁶. וכתבו האחרונים¹⁷ שהרמב"ם והרמב"ן סוברים שנשים חייבות במצוה זו.

כתבו האחרונים להלכה למעשה שהנשים אינן חייבות לשמוע את הקריאה בתורה בציבור, ויוצאות ידי חובתן בסיפור מעשה עמלק בלבד¹⁸. אמנם מנהג הרבה קהילות היום שנשים באות לשמוע קריאת זכור ועריך שקריאה זו תהיה בנוכחות עשרה גברים.

⁹ סדר רב עמרם השלם ח"ב, מהזור ויטרי, ראב"ן מגילה יח ע"א, ריטב"א שם יז ע"ב, סמ"ק סי' קמו. ועי' רמב"ן עה"ת סוף פרשת תצא.

¹⁰ תוס' ותוס' ר"י החסיד ותוס' הרא"ש ורשב"א ברכות יג ע"א ותוס' מגילה יז ע"ב, תה"ד סי' נח בשם תוס' שנין, רא"ש ברכות פ"ז סי' כ. ועי' מגן האלף לסידור רב עמרם השלם דף רעג ור"י פרלא לרס"ג מ"ע נמ. וכתב המהר"ם שיק לתרי"ג מצות (תרה) שהטעם לכך שעיקר המצוה היא הקריאה בצבור, הוא מפני שנתחייבנו במצוה זו לזכור את עמלק כדי שנמחה את שמו ונלחם בו, ומצוה זו של מחיה ומלחמה הם מן המצוות המוטלות על הציבור ולא על היחידים, ולכן נצטוונו לקרוא את הפרשה הזו בציבור, וכו"כ הקרן אורה ברכות ה ע"א]. והמלאכת שלמה (מגילה פ"ג מ"ד בשם ספר חן טוב) כתבו שמצוה הזכירה נאמרה אפילו בזמן הזה שאיננו יכולים לעשות עם עמלק כל רעה, וכמו כן לא תיבטל המצוה אף לאחר ביאת משיח צדקנו ולאחר שיימחה עמלק מן העולם, כי כוונת המצוה היא לזכור את הנורם לביאת עמלק, הוא העון, כמו שהיה ברפידים, ושנשוב לה' על ידי זכירה זו. [ועי' בפרקי דרבי אליעזר פמ"ד והובא בילקוט סו"פ תצא משל למלך שהיה לו פרדס כו.].

¹¹ עה"ת שם.

¹² תרג ותר.ה.

¹³ אין למצות זכירה זו זמן קבוע בשנה או ביום.

¹⁴ שיש מקומות שקוראים את ספר התורה בשנה אחת, ויש מקומות בשנתיים או בשלש. וביאר החינוך שם שאין למצות זכירה זו זמן קבוע בשנה או ביום, כמו שנצטוונו בזכירת יציאת מצרים בכל יום ובכל לילה, ומעם הדבר כי יציאת מצרים היא עיקר בדת, מה שאין כן זכירת מעשה עמלק שאינה אלא שלא תשכח שנאתו מלבבנו.

¹⁵ מצוה תרג.

¹⁶ כי רק הגברים שעליהם לעשות המלחמה ונקמת האויב חייבים במצוה זו ולא על הנשים שלא עושות מלחמה ונקמת האויב, וכתבו המנחת חינוך שם וש"ת תורת חסד סי' לז שלדעת החינוך נשים פטורות גם מהלאו שלא תשכח, ועי"ש שהם קצת מסתפקים בדבר.

¹⁷ תורת חסד סי' לז, והמנחת חינוך שם, ש"ת בנין ציון החדשות סי' ה ועי"ש שכן הנהיג ר"ג אדלר בבני ביתו, נר מצוה לאוין שאין בהם מלקות סי' יא בדעת הרמב"ם.

¹⁸ תו"ח שם, וכו"כ בספר כף החיים תרפד ס"ק ל בשם לימודי ה', ועי"ש בתורת חסד שהמנהג לא להצריך נשים לשמוע קריאה זו.

הלכות הדף היומי

מסכת מגילה

כתב הרמב"ן¹⁹ שטעם חיוב זכירה זו, הוא כדי שנדע שהקב"ה לא ימחה לעתיד לבא את שמו של עמלק בחנם, אלא רק מחמתו עלינו לנקום את החמס שעשה לנו שלא היה ירא ממנו יתעלה. והסמ"ק²⁰ כתב שטעם החיוב הוא שתהיה לנו יראת שמים²¹.

אין מברכים על מצות זכירת עמלק, מפני שאין מברכים על השחתה, אפילו על השחתת רשעי אומות העולם²².

זכירת עמלק נאמרת בכל לשון²³.

לדעת החרדים²⁴ הרמב"ם והסמ"ג סוברים שצריך להזכיר בכל יום את מה שעשה לנו עמלק²⁵ כתב שמצוה גדולה לומר בכל יום את פרשת זכור²⁶, ואחר כך יאמר על עמלק "ימח שמו וזכרו ונמח זכורו מלהזכירו"²⁷.

כתב המג"א²⁸ בשם ספר הכוונות וכתבי האר"י שכשיאמר בברכת אהבת עולם תיבות "לשמך הגדול" יזכור את מעשה עמלק²⁹ שהרי אין השם שלם עד שימחה עמלק³⁰.

יש שנהגו שכשהשליח צבור אומר קדיש יאמר הצבור "ויאמר כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק מדר דר"³¹, ואחר כך יענו אמן יהא שמיה רבא וכו'³².

¹⁹ בהוספותיו למנין המצות להרמב"ם (מ"ע ז).

²⁰ סי' בנ.

²¹ כתב בן לשטתו שהלאו של לא תשכח הוא חיוב שלא נשכח שהקב"ה הצילנו מידו ובעבור זה תהיה יראתו על פנינו לבלתי נחטא. והמהר"ם שיק לתרי"ג מצות תרה כתב שנתחייבנו במצוה זו כדי לזכור את עמלק ושנמחה את שמו ונלחם בו. וכע"ז כתב המלאכת שלמה (מגילה פ"ג מ"ד בשם ספר הן טוב) שכוונת המצוה היא לזכור את הגורם לביאת עמלק, שהוא העון, כמו שהיה ברפידים, ושנשוב לה' על ידי זכירה זו.

²² כף החיים סי' תרפ"ה ס"ק כט בשם יפה ללב, ע"פ מגילה י ע"ב מעשי ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה. ומטעם זה אין מברכים על מיתות בי"ד ועל מלקות והשקאות סוטה.

²³ שאגת אריה סי' יג. וכן מפורש בריטב"א מגילה יז ע"ב לגבי קריאת פרשת זכור.

²⁴ מ"ע התלויות בפה פ"ד סי' כא.

²⁵ וכתב שמשמע שמן התורה צריך להזכירו בכל יום, וכ"כ כתב החרדים (שם מצות לא תעשה פ"א סי' יד בד' הרמב"ם והסמ"ג) הלאו של לא תשכח הוא ממצוות לא תעשה התלויות בלב שאפשר לשמרן בכל יום. והשל"ה תושב"כ סו"פ תצא.

²⁶ כדי לקיים מצוה זו. ועי' ארצות החיים סי' א ס"ד שכתב שיש לזה קצת סמך מה שנאמר בירושלמי ברכות פ"א ה"ה שבדין היה שיהו קורין את פרשת בלק ובלעם בכל יום מפני שכתובה בתנו"כ, וא"כ הוא הדין פ' עמלק שכתובה בתנו"כ כמ"ש במגילה ז ע"א.

²⁷ ובוה יקיים את האיסור "לא תשכח". הלשון ימח שמו כו' הוא מפיוט אין קוצין לר"א הקליר, וצ"ע האם סובר שכדי לקיים את מצות לא תשכח צריך להוסיף זה ולא די בפרשת זכור בלבד.

²⁸ סי' ס"ק ב.

²⁹ וכך יקיים את מצות זכור.

³⁰ ועיין סידור הריעב"ן שבוה יקיים את הזכירה בלב. ועיין בשד"ח כללים מ"ע ז כלל יג שדן אם זו הזכרה בפה או בהרהור, שהרי בפה אינו אלא רמו.

³¹ שמות יז טז.

³² ספר חרדים מ"ע התלויות בפה פ"ד סי' כא שכן המנהג בקאשטיליא ובמקומות רבים.

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

מי שעבר על חיוב זה ולא זכר וקרא בפיו מעולם מה שעשה עמלק לישראל ביטל לכולי עלמא את העשה הזה³³ וגם עבר על הלאו של לא תשכח³⁴.

בכל עת ועת צריך שיאמר בפיו שהוא שונא את עמלק³⁵ כדי לעורר את נפשו ע"י אמירתו ושלא תחלש השנאה אל עמלק מחמת אורך הזמן ושלא תשכח המצוה שצריך להלחם בעמלק³⁶.

ד. קורין כי תשא ומפטירין ביהודיע ... בשניה זכור ומפטירין פקדתי ... בשלישית פרה אדומה ומפטירין זורקתי עליכם ... ברביעית החדש הזה ומפטירין ... בראשון באחד לחדש

בשבת³⁷ שלפני ראש חודש אדר הסמוך לניסן מוציאן שני ספרים באחד קורא פרשת השבוע, ובשני, קורין למפטיר פרשת שקלים שהיא כי תשא, עד ועשית כיור נחשת, ומפטיר, ויכרות יהודיע וכבר התבאר לעיל דף כט: שגם כשחל בשבת מפטירים בפרשת שקלים והפטרה ויכרות יהודיע.

אם חל³⁸ ראש חודש אדר באחד מימות השבוע בשבת שניה מפסיקים, ובשבת הקודמת לפורים מוציאן שני ספרים באחד קורא פרשת השבוע, ובשני קורא למפטיר זכור את אשר עשה לך עמלק, עד לא תשכח, ומפטיר פקדתי את אשר עשה עמלק.

³³ החינוך תרגו ותרה וראה לעיל שיש סוברים שצריך מן התורה להזכיר מה שעשה עמלק לפחות פעם בשנה, ולדעתם נראה שמי שלא הזכירו פעם בשנה עבר על מצוה זו וביטל עשה.

³⁴ החינוך תרגו ותרה, ודייק המנחת חינוך שלדעת החינוך מן התורה די בקיום מצוה הזו פעם אחת בחיים, ומן התורה די בזכירה בפיו שלא בעשרה ובספר תורה, שצריך אותם רק מדרבנן.

³⁵ כך הגירסא בסהמ"צ הוצ' ר"ת הדר, ע"פ דפוס ראשון וסהמ"צ בלשון ערבית. בדפוסים מאוחרים: לשנוא אותו בכל עת.

³⁶ סהמ"צ לרמב"ם שם ע"פ תו"כ בחקותי לעיל. וכמו שמצינו לנבי שמואל שעשה כך בהתחילו לעשות את המצוה הזאת, שבתחילה הוא זכר את מעשהו הרע של עמלק, ואחר כך ציוה להרגו, כמו שנאמר "פקדתי את אשר עשה עמלק לישראל אשר שם לו בדרך בעלותו ממצרים, עתה לך והכיתה את עמלק" (שמואל א טו ב – ג). סהמ"צ שם. ועי' פו' ר' ישעיה לשמואל שם שפי' אשר שם לו מארב, ועי' יונתן שם, ונראה שמכאן מקור הרמב"ם בהל' מלכים שם שכ' "ואריבתו".

³⁷ שו"ע ונו"כ תרפה א

³⁸ שו"ע ונו"כ שם ב

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

יש אומרים³⁹ שעריך לקרות תמחה את זכר עמלק וגו' בצירי וי"א שעריך לקרות תמחה את זכר עמלק בסגול ועל כן מהנכון שיקרא שניהם. ויש נהגו לומר כל הפסוק עד הסוף⁴⁰, ואח"כ יאמרו שוב כל הפסוק באמירת זכר בסגול.

וכשקורין פרשת ויבוא עמלק בשבוע דפרשת בשלח ובפורים וכן בקריאת זכור את וכו' בשבוע דפרשת כי תצא נתחלקו גדולי העולם במנהגייהם באופן קריאת תיבת 'זכר', יש שקראוהו זכר בצירי, וכן נתפשט המנהג, ויש שקראוהו זכר בסגול, ויש שכתבו שבקריאת 'ויבוא עמלק' שבפרשת בשלח ובפורים העיקר הוא זכר בסגול ובקריאת 'זכור' ובפרשת כי תצא העיקר הוא זכר בצירי, ויש הנוהגים גם בקריאת פרשיות אלו לקרות שני הניקודים, או שקורין בראשונה זכר בצירי ולמפטיר קורין זכר בסגול

בשבת הרביעית⁴¹ מוציאין שני ספרים באחד קורא בפרשת השבוע, ובשני קורא למפטיר פרשת פרה, בפרשת חוקת מתחלת הסדר עד תטמא עד הערב ומפטיר, וזרקתי עליכם מים טהורים.

בשבת חמישי⁴², השבת הקודמת לראש חודש ניסן, מוציאין ב' ספרים באחד קורא פרשת השבוע, ובשני קורא למפטיר החדש הזה לכם, עד תאכלו מצות ומפטיר בראשון באחד לחדש.

³⁹ וזו הדעה העיקרית עיין בשו"ת בצל החכמה ח"ו סי' נ', מועדים וזמנים ח"ב סי' קס"ו, וע"ע שו"ת רבבות אפרים ח"ד סי' קס"ו

⁴⁰ מכיון שאם חוזר מיד משמע כאילו מתקנים עצמם לומר בסגול, מועדים וזמנים שם. אולם עיין קצות השלחן סי' פ"ד סקב"ב ובסוה"ס בהערות בשם כמה מבעלי קריאה אצל גדולי ישראל שקראו 'תמחה את זכר עמלק' ומיד חזרו שוב 'תמחה את זכר עמלק' ועיי"ש האיך לנהוג בקריאת פרשת כי תצא ובפרשת ויבא עמלק ועיין מעשה רב קלד ובשו"ת בצל החכמה שם.

⁴¹ שו"ע ונו"כ שם ג

⁴² שו"ע ונו"כ שם ד

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

וכבר נתבאר שי"א שפרשת זכור חייבים לקרוא מדאורייתא ויש מוסיפים⁴³ שאף פרשת פרה אדומה יש לקרותה מן התורה, וע"כ צריך הקורא לכוין להוציא כל השומעים וגם השומעים צריכין לכוין לצאת⁴⁴. וכריזו שהשומעים יכוונו לצאת במצות פרשת זכור ופרה מן התורה.

ויש שכתבו מטעם זה לחייב נשים בשמיעת פרשת פרה. אמנם רוב הפוסקים כתבו שאינם חייבות כלל, וכן נוהגים⁴⁵. ולכל הדעות יכולות לצאת בקריאה מחומש.

לפיכך בני הישובים שאין להם מנין, צריכים לבא למקום שיש מנין בשבתות הללו כדי לשמוע פרשיות אלו שהם מדאורייתא⁴⁷. ואם אי אפשר להם לבא, מ"מ יזהרו לקרותם בנגינתם ובטעמם.

וכיון שקריאת פרשת זכור ופרה בשבת זו היא מן התורה, אין נכון לקדש ולאכול לפני קריאת התורה, ורק אכילת ארעי פחות מכביצה מותר.

בכל השבתות הנזכרות שמסיימים לקרוא פרש השבוע מניחין ס"ת השניה אצלם ואומרים חצי קדיש, ומגביהין הראשונה וגוללין, ופותחין השניה וקורין את אחת מארבע הפרשיות⁴⁸.

גם כשחל ר"ח ניסן בשבת קוראים פרשת החודש, ומוציאין ג' ספרים, באחד קורין פרשת השבוע, ומניחין השניה, ואין אומרים קדיש, בפרשת ר"ח מן וביום השבת עד ונסכו. ומניחין השלישית,

⁴³ בתרומת הדשן סי' קה מביא בשם תוס' שחייב קריאתה מן התורה. אך יעויין בתוס' ברכות יג. וכן במגילה יז: כתבו שפ' זכור חיובה מן התורה אך לא הזכירו פ' פרה, אבל בתוס' הרא"ש ברכות שם ובחיי הרשב"א שם וכן בדפוס ונציא מוזכר בתוס' פרש' פרה וכנראה נמחק ע"י המגיהים. ועייין דברי המודות על הרא"ש ברכות פ"ז סי' כ אות נב שכך היה בפניו גם בתוס', ותמה מנין להם, ועייין בערוה"ש תרפ"ה סעי' ז ובמשך הכמה במדבר פי"ט פס' כ שכתבו מקור לכך. אך מדברי הרא"ש ברכות פ"ז סי' כ והחינוך מצוה תרג' וסמ"ק מצוה קמו מדויק שאין חיוב קריאה מן התורה מכיון שלא הזכירו חיוב אלא על פרשת זכור וכן משמע דעת הרמב"ם בספר המצוות מצות עשה קפט' והרמב"ן דברים פרק כד פסוק ט' ופרק כה פסוק יז שאין חיוב קריאתה אלא מדרבנן וכשאר פרשיות. ולהלכה – פסק בשו"ע או"ח סי' קמו סעי' ב וסי' תרפה סעי' ז שחייב זכור ופרה הוי מדאורייתא ובעשרה מתוך ס"ת. אמנם במשנה ברורה שם הביא שדעת הגר"א הפרי הדש והשערי אפרים שאינו עיקר להלכה אלא העיקר שאין חיובו אלא מדרבנן. ומ"מ כתבו הפוסקים להחמיר לכתחילה כדעת השו"ע.

⁴⁴ מ"ב שם יד

⁴⁵ עיין בספר מועדים וזמנים ח"ב סי' קסח שכתב שגם לדעת השו"ע אינו חיוב זכירה אלא חיוב קריאה בספר תורה, ולכך נשים אינם חייבות מכיון שאינם מחויבות במצות תלמוד תורה.

⁴⁶ שו"ע ונו"ב שם ז

⁴⁷ בתרומת הדשן כתב דשמיעת קריאת פ' זכור בעשרה עדיף יותר ממקרא מגילה בצבור שמקרא מגילה לדעת רוב הפוסקים סגי בזמנו ביחיד וע"כ אם א"א לו לקיים שניהם יראה לקיים קריאת פ' זכור בצבור אבל המ"א מצדד דטוב יותר שיבוא למקום שקורין המגילה בצבור ופרשת זכור יוצא ע"פ הדחק במה שישמע הקריאה בפורים פרשת ויבוא עמלק דבזה נמי זכור מעשה עמלק ויוצא י"ח ור"ל דיוצא מדאורייתא אבל לענ"ד עיקר דינו של המ"א צ"ע דהא כתיב בתורה זכור את אשר עשה וגו' אשר קרך בדרך ויזנב כך וגו' תמחה וגו' והכונה שלא לשכוח מה שעשה לנו עמלק ונספר זה לבנינו ולדורותינו לומר להם כך עשה לנו הרשע ולכך נצמינו למחות את שמו כמו שכתב הרמב"ן בביאורו וזה לא נזכר בפרשת ויבא עמלק. מ"ב שם טז

⁴⁸ מ"ב שם ס"ק ו, ט, יב

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

ואומרין קדיש, ומגביהין השניה וגוללין ופותחין השלישית, וקוראין למפטיר בפ' החודש. ומפטירין הפטרת פרשת החודש ולא השמים כסאי⁴⁹.

הימים שראוי לקבוע בהם ראש חדש אדר הסמוך לניסן, סימנם זבד"ו, כלומר ר"ח יכול לכול בימים שבת, שני, רביעי, וששי. וסימן לשבתות ההפסקה בחודש אדר שבהם אין מפטירין באחת מארבע הפרשיות, זט"ו ב"ו ד"ד ובי"ו, כלומר סימן זט"ו כשחל ר"ח בשבת יום ז' בשבוע מפסיקין בחמשה עשר בו, יום ט"ו לחודש. וכשחל ביום ב' מפסיקין בו' לחודש, וסימן ב"ו. וכשחל ביום ד' מפסיקין בד' בחודש, וסימן ד"ד; וכשחל ביום ו' מפסיקין בשתי שבתות ב' בחודש וי"ו (ט"ז) בחודש, וסימן ובי"ו.

כתב מהרי"ל⁵⁰ בכל ד' פרשיות אין מזכירין נשמות ואומרים צו"ץ ולענן אב הרחמים נהגו שאין אומרים. ונהגו לומר יוצרות כסדר המובא בסידורים. ויוצר יש לשחרית וגם למוסף בפרשת שקלים ובפרשת החודש, אבל בזכור ופרה לא תקנו במוסף⁵¹.

דף ל:

ה. מצפרא לפלגיה דיומא מעיינינן במילי דמתא מפלגיה דיומא לפניא ריבעא דיומא קרא ומפטרי וריבעא דיומא בעו רחמי

בכל יום⁵² תענית שגוזרים על הצבור מפני הצרות, ב"ד והזקנים יושבים בבית הכנסת ובודקים על מעשה אנשי העיר מאחר תפלת שחרית עד חצי היום, ומסירין המכשולים של עבירות⁵³, ומזהירין ודורשין וחוקרים על בעלי חמס ועבירות, ומפרישין אותן, ועל בעלי זרוע, ומשפילין אותם. וכיוצא בדברים אלו.

ומחצי היום ולערב, רביע היום קורין בתורה ומפטירין בנביא, ורביע היום האחרון מתפללין מנחה ומתחננים ומתודין וזועקים כפי כחם.

⁴⁹ מ"ב שם יג

⁵⁰ מ"ב שם יח

⁵¹ מ"ב שם ב

⁵² שו"ע ונו"כ תקעו מז

⁵³ כמ"ש בישעיה הלא זה צום אבחרהו פתח הרצובות רשע וגו' ועיין במ"א שתמה למה אין אנו נוהגין כן הלא זהו עיקר התענית. מ"ב שם לו